

REFERAT Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde d. 24-08-2022

Mødedato Onsdag d. 24. august 2022 kl. 13:30

Mødested Mødelokale 6

Mødedeltagere Kim Johansen, Jens Wistoft, Michael Nielsen, Stephanie Lose

Indholdsfortegnelse

Orientering om STRING-netværket.....	3
Drøftelse af grænseoverskridende mobilitet.....	5
Orientering om kontakter til mindretallene i Sønderjylland og Slesvig.....	8
Drøftelse af ny aftaletekst og strategi for Region Sønderjylland-Schleswig.....	10
Drøftelse af Det særlige rådgivende udvalg for dansk tysk samarbejdes rapport til regionsrådet 2022.....	12
Orientering om ny regering i Slesvig-Holsten.....	14
Orientering om udarbejdelse af årsplan 2022/2023 for samarbejde med delstaten Slesvig-Holsten....	16
Godkendelse af mødeplan for 2023.....	17
Eventuelt.....	18
Næste møde.....	19
Underskriftsside.....	20

Punkt 1: Orientering om STRING-netværket

22/209

Resumé

Region Syddanmark blev medlem af STRING-netværket i 2020, hvor Schleswig-Holsten varetog formandsposten i STRING. Samarbejdet i STRING indgår som en del af Region Syddanmarks samarbejde med delstatsregeringen, herunder bl.a. infrastruktur og grøn omstilling.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede i 2020 at blive medlem af STRING-netværket. STRING er en politisk netværksorganisation, som består af følgende partnere: Hamborg, Slesvig-Holsten, Region Sjælland, Region Hovedstaden, København, Malmø, Helsingborg, Region Skåne, Region Halland, Region Västra Götaland, Göteborg, Viken Fylkeskommune og Oslo samt byen Kiel som observatører.

STRING vil skabe en sammenhængende, grøn og bæredygtig megaregion. Derfor har STRING bl.a. sat følgende aktiviteter i gang:

- Infrastruktur: Arbejde med udvikling omkring Femern Bælt-forbindelsen, nye faste forbindelser over Øresund samt forbedring af jernbaneforbindelsen Göteborg-Oslo.
- Green Hub: Styrkelse af den grønne omstilling i STRING-geografien mellem Hamborg og Oslo.
- Udvikling af et projekt for at etablere brinttankstationer til brug for lastbiler mellem Hamborg og Oslo.

Perspektiver for Region Syddanmarks arbejde i STRING-netværket

Overordnet arbejder Region Syddanmarks repræsentanter i STRING-netværket for at styrke den vestlige del af STRING-geografien i politiske budskaber og konkrete aktiviteter inden for mobilitet og grøn omstilling.

Medlemsskabet kan primært bidrage til at fremme Region Syddanmarks arbejde med mobilitet og klima.

Inden for strategisporet ”Mobilitet for alle” kan medlemsskabet bidrage til at fremme indsatser for grøn, klimaneutral transport, høj tilgængelighed og sammenhæng og god fremkommelighed.

I STRING-netværket arbejder Region Syddanmark bl.a. for at inkludere Jyllandskorridoren (Hamborg – Frederikshavn/Hirtshals) i STRINGs vestlige geografi. STRING har været med til at synliggøre flaskehalsproblemer, bl.a. behov for dobbeltspor på jernbanestrækningen mellem Tinglev og Padborg og andre problemer i den vestlige del af STRING-korridoren. Endelig arbejdes der for at sikre forbedrede persontogsforbindelser fra Syddanmark/Østjylland til Hamborg, også efter færdiggørelse af Femern-forbindelsen.

Inden for strategisporet ”Grøn Omstilling, klima og ressourcer”, kan medlemsskabet af STRING bidrage til at nedbringe udledning af CO₂ samt omstillingen til en mere cirkulær økonomi.

I STRING arbejder Region Syddanmark derfor for at fremme grøn omstilling af transportsektoren og samarbejde om konkrete indsatser til grøn omstilling i STRING-geografien, herunder reduktion i udledningen af klimagasser og omstilling til cirkulær økonomi.

Region Syddanmarks deltagelse i STRING-aktiviteter

OECD har i samarbejde med STRING udarbejdet en analyse, som anbefaler at udvikle STRING-geografien til en megaregion som et af fremtidens globale vækstcentre.

For at igangsætte denne udvikling er der udarbejdet en række anbefalinger, som de forskellige STRING-partnere skal drive frem. Region Syddanmark skal således arbejde for at fremme et initiativ om udvidelse af STRING-netværket, bl.a. for at understøtte udviklingen af STRINGs vestlige geografi. I denne forbindelse er byen Kiel optaget som observatør i STRING. Endvidere skal Region Syddanmark arbejde for at fremme kendskabet til STRING i EU-institutionerne. Derudover er Region Syddanmark ”co-lead” på Region Sjællands, Schleswig-Holsteins og STRING-sekretariatets initiativ om udvikling af en brintkorridor i STRING-geografien.

Region Syddanmark og Schleswig-Holstein er løbende i tæt dialog ift. udviklingen af STRING-initiativer, herunder dagsordner inden for infrastruktur og grøn omstilling.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, da den ikke som udgangspunkt har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 24-08-2022

Til orientering.

Punkt 2: Drøftelse af grænseoverskridende mobilitet

22/27977

Resumé

I forbindelse med drøftelse af årsplan for Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde på mødet den 25. februar 2022, blev der givet udtryk for et ønske om en orientering om den grænseoverskridende mobilitet. Administrationen har derfor udarbejdet nedenstående orientering om de vigtigste grænseoverskridende mobilitetsformer.

Der lægges op til en drøftelse af orienteringen.

Sagsfremstilling

Mobilitet betyder grundlæggende muligheden for at komme omkring - fra a til b - for at kunne udføre de gøremål, man ønsker at udføre. Mobilitet kan som udgangspunkt opfyldes med gang, cykel, bus, tog, bil, fly, skib mv. eller kombinationer heraf, og i eget eller delt transportmiddel.

I forhold til den grænseoverskridende mobilitet vil der primært blive fokuseret på bus, tog og bil, da de vurderes at være de mest relevante transportmidler hen over grænsen. Derudover vil der blive set nærmere på pendling som formål for den grænseoverskridende mobilitet.

Mobilitet kan overordnet måles som antal personkilometer der foretages i et givet område. En personkilometer er, når en person har tilbagelagt en kilometer, uanset om det er foregået med cykel, bil eller tog.

Formål og transportmiddel for grænseoverskridende mobilitet

Der foreligger stort set ingen data for det samlede antal personkilometer i den grænseoverskridende mobilitet, herunder overblik over formål, samt markedsandele for de forskellige transportformer.

En rimelig antagelse er dog, at for så vidt angår formål for mobiliteten og transportmidlet som mobiliteten foregår med, at den næppe afviger voldsomt fra formål og transportmiddelvalg for hele Region Syddanmark. Det vil sige, at næsten 2/3 af de personkilometer der tilbagelægges har fritids- og ærindeformål som formål, og at arbejdspendling udgør under 25% af det samlede gennemførte antal personkilometer. Tilsvarende foregår ca. 90% af alle personkilometer med bil, og kun 4% og 1% med hhv. tog og bus, og resten som cykel og gang.

For så vidt angår arbejdspendling over grænsen fra Tyskland til Danmark har Region Syddanmark i juni 2022 fået udarbejdet en pendlingsanalyse, baseret på data fra Danmarks Statistik. Den viser, at der dagligt er ca. 5500 arbejdspendlere over grænsen, der bor i Tyskland og arbejder Danmark (2020). Den modsatte vej fra Danmark til Tyskland er data ikke helt så præcise. Data fra Danmarks Statistik for pendling fra de syd- og sønderjyske kommuner til udlandet tyder dog på, at pendlingen fra Danmark til Tyskland er betragtelig mindre, og at der er omkring 800 daglige arbejdspendlere fra Danmark til Tyskland.

Som bilag 1 er vedlagt ”Notat om tal for den grænseoverskridende mobilitet”.

Biltrafik over grænsen

I 2019, sidste år før corona, var der jævnt Vejdirektoratets opgørelser i gennemsnit 51.800 biler, der dagligt passerede grænsen mellem Danmark og Tyskland. Til sammenligning kan det nævnes, at Øresund samme år i gennemsnit blev

passeret af ca. 25.000 biler dagligt, og at den faste Femern forbindelse forventes at få en døgntrafik på ca. 7000-8000 biler. Motorvejsovergangen ved Frøslev er den absolut største grænseovergang.

For så vidt angår den grænseoverskridende mobilitet med bil, vurderes der – ud over evt. ventetid ved grænseovergangen – som udgangspunkt ikke at være udfordringer. Med den nuværende trafik på motorvej E45 i og omkring grænsen anvendes kun omkring 25% af vejens kapacitet, og det samme er i store træk gældende ved de andre store grænseovergange. I forhold til både motorvejen E45 og de øvrige vejes kapacitet i og omkring grænsen vurderes der derfor ikke at være kapacitetsproblemer de næste mange år/årtier.

Togtrafik over grænsen

For så vidt angår togtrafikken er der to grænseoverskridende banestrækninger: Padborg-Flensborg og Tønder-Süderlügum. Antallet af togrejsende over grænsen er forholdsvis begrænset. Jævnfør Trafikstyrelsen er der dagligt ca. 1.200 togrejsende over grænsen – begge retninger tilsammen. Stort set alle på strækningen Padborg – Flensborg.

Med færdiggørelse af dobbeltspor mellem Tinglev og Padborg i årene efter 2029 vil der være tilstrækkelig kapacitet til en betragtelig udvidelse af togtrafikken over grænsen, f.eks. til hurtige og hyppigere tog mellem Aarhus og Hamburg.

Hurtige og hyppige tog mellem Aarhus og Hamburg vil kunne løse en række udfordringer, der vil opstå for togtrafikken over grænsen, når der med DSB's nye elektriske InterCity tog fra 2027-28 ikke længere vil være betjening af Flensborg. Det indgår derfor også i Sydtrafiks forslag til Trafikplan for de kommende år, som er på vej i høring. Hurtige og hyppige tog mellem Aarhus-Hamburg kunne også være en oplagt mulighed at tænke ind i forbindelse med revision af syddanske mobilitetsprioriteringer, som regionen udarbejder sammen med kommunerne. Se vedlagte bilag 2 vedrørende de togmæssige udfordringer hen over grænsen samt potentiale for bedre togforbindelser Aarhus-Hamburg.

Kollektiv bustrafik over grænsen

For så vidt angår bustrafikken over landegrænsen er der pt. kun en dansk rute – Sydtrafiks regionalt finansierede rute 110 Sønderborg – Flensborg samt en tysk rute – Flensborg bybusrute 1, der kører til Kruså og passerer grænsen. Rute 110 havde i gennemsnit dagligt 67 passagerer over grænsen det seneste år før corona. Passagertallet på bybusrute 1 over grænsen er ikke kendt. For så vidt angår rute 110, så er det grundlæggende økonomisk set en af Sydtrafiks bedste ruter. I modsætning til andre busruter ud af regionen, er der imidlertid for denne rute ingen medfinansiering fra tysk side. Via Sydtrafik foregår der derfor pt. bestræbelser for at få en tysk medfinansiering af ruten. Se i øvrigt vedlagte bilag 3 ”Orientering om rute 110 Sønderborg-Flensborg”.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke som udgangspunkt har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles,

At sagen drøftes.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 24-08-2022

Udvalget drøftede de forskellige former for grænseoverskridende mobilitet. De faldne bemærkninger vedr. forbedrede togforbindelser over grænsen indgår i det videre arbejde med og drøftelse af de syddanske prioriteringer på infrastruktur- og mobilitetsområdet.

Bilag

Bilag 1: Notat om tal for den grænseoverskridende mobilitet

Bilag 2: Potentiale i bedre togforbindelse til Hamburg

Bilag 3: Orientering om rute 110 Sønderborg-Flensborg.pdf

Punkt 3: Orientering om kontakter til mindretallene i Sønderjylland og Slesvig

22/34751

Resumé

Der gives en kort status på samarbejdet med det danske mindretal i Tyskland og det tyske mindretal i Danmark.

Det tyske og det danske mindretal på hver side af grænsen er på mange måder et unikt element i grænseregionen, hvor mindretalsorganisationernes arbejde med at bygge bro mellem kulturerne udgør et vigtigt element i det grænseoverskridende samarbejde.

Sagsfremstilling

Region Syddanmark har i en række sammenhænge samarbejde med repræsentanter for det danske og tyske mindretal, herunder igennem arbejdet i bestyrelsen for Region Sønderjylland-Schleswig, det dansk-tyske Interreg-udvalg samt at Region Syddanmarks særlige repræsentant for dansk-tysk samarbejde deltager i DialogForumNorden.

Det tyske mindretal

Det tyske mindretals hovedorganisation Bund Deutscher Nordschleswiger (BDN) er officielt anerkendt som talerør for det tyske mindretal. BDN er en kulturel og social organisation, der har en bred palette af aktiviteter, lige fra et sekretariat i København der følger folketingets og regeringens arbejde til de årlige folkefester, f.eks. Deutscher Tag og Knivsbergfest. Der er tilknyttet ca. 15.000 personer til det tyske mindretal. Det tyske mindretal har også et politisk parti, Slesvigsk Parti, der til kommunalvalget i 2021 var stillet op i alle sønderjyske kommuner, og hvor Tønder kommune fik en borgmester fra det tyske mindretal.

Region Syddanmark er via den særlige repræsentant for dansk-tysk samarbejde, Jens Wistoft, repræsenteret i DialogForumNorden. Det er et samtaleforum, hvor den slesvig-holstenske delstatsregerings mindretalskommitterede, de fire nationale mindretal i det dansk-tyske grænseland samt bl.a. Jaruplund Højskole, FUEN, Akademie Sankelmark m.fl. drøfter mindretalspolitiske initiativer. I dette forum mødes mindretalsrepræsentanter med politikere, institutioner, organisationer og foreninger for at drøfte fælles forhold og mindretalsanliggender. Formand for DialogForumNorden er delstatsregerings mindretalskommitterede Johannes Callsen, som siden juni 2022 også er delstatsregeringens nye koordinator for dansk-tysk samarbejde.

Desuden er Region Syddanmark siden 2021 medlem i ”MinderheitenKompetenzNetzwerk” (mindretalskompetencenetværk). Netværket har bl.a. til opgave at invitere grupper fra Tyskland og hele Europa til regionen for at vise dem kompetencerne i den dansk-tyske grænseregion og de lokale minoriteter og fremvise det gode eksempel på fredelig sameksistens. Regionsrådet vedtog i december 2020, at Region Syddanmark indtrådte som medlem, hvilket koster 200 euro (ca. 1.500 kr.) om året. Samtidig vedtog regionsrådet at give projektilskud på 4.800 euro (ca. 36.000 kr.) om året i en 3-årig periode (2021-2023). Det er en forudsætning for projektbetillingen, at delstaten giver et årligt tilskud. I øjeblikket er delstatens tilskud på 100.000 euro (ca. 750.000 kr.) om året.

Det danske mindretal

Sydslesvigsk Forening (SSF) er det danske mindretals kulturelle hovedorganisation og med sine ca. 16.000 medlemmer den største danske forening i Sydslesvig. Alt i alt skønnes det, at ca. 50.000 personer er tilknyttet det danske mindretal. SSF organiserer mindretallets lokale basisarbejde i mere end 70 lokalforeninger (distrikter) fordelt over hele Sydslesvig. SSF er portal til dansk fællesskab, sprog og kultur.

Region Syddanmark samarbejder også direkte med det danske og frisiske mindretals parti i Slesvig-Holsten, SSW. Ved valget til Forbundsdagen i september 2021 fik partiet for første gang siden 1947 valgt et medlem, Stefan Seidler.

Til såvel det tyske som danske mindretal plejes der gode kontakter. Således er Region Syddanmark jævnligt repræsenteret i form af taler og hilsener på såvel det tyske som danske mindretals årsmøder, fester og mærkedage og deltager i forskellige arrangementer og aktiviteter. Således holdt f.eks. Region Syddanmarks udvalg for regional i foråret 2021 møde på Deutsches Museum i Sønderborg.

De sidste årtier er samarbejdet mellem det danske og det tyske mindretal i grænselandet blevet styrket. SSF og Bund Deutscher Nordschleswiger samt SSW og SP har en tæt dialog og foretager fælles fremstød, hvor begges interesser er berørte.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 24-08-2022

Til orientering.

Punkt 4: Drøftelse af ny aftaletekst og strategi for Region Sønderjylland-Schleswig

22/8455

Resumé

Region Sønderjylland-Schleswigs bestyrelse har på møde den 10. juni 2022 vedtaget en ny aftaletekst og et strategipapir, som skal træde i kraft fra 2023, og som nu fremlægges til aftalepartnernes godkendelse. Overordnet lægges der op til, at samarbejdet fokuserer på indsatsområderne kultur, arbejdsmarked og politisk og administrativ dialog. Derudover lægges der op til, at Region Sønderjylland-Schleswig skal drøfte mere grænseregional udvikling.

Sagsfremstilling

Region Syddanmark er sammen med de sønderjyske kommuner, de to tyske kredse Schleswig-Flensburg, Nordfriesland og byen Flensborg partner i samarbejdet Region Sønderjylland-Schleswig. Organisationsens udgifter afholdes – efter fradrag af tilskud fra anden side – med 50% fra henholdsvis dansk og tysk side. Region Syddanmarks bidrag udgør i 2022 1.887.100 kr, svarende til ca. 75% af den danske andel.

Desuden er det tyske og danske mindretal repræsenteret i samarbejdet samt de grænsenære kommuner fra kredsen Schleswig-Flensburg og kredsen Nordfriesland samt en repræsentant fra delstatsregeringen i Kiel.

Aftale om oprettelse af Region Sønderjylland-Schleswig blev indgået i 1997. Det seneste aftalegrundlag blev revideret i 2016, og samarbejdets primære formål er at ”fremme det grænsenære dansk-tysk politiske samarbejde, herunder vedrørende vilkårene på det grænseoverskridende arbejdsmarked, den grænseregionale udvikling og den kulturelle sammenhængskraft i Region Sønderjylland-Schleswig”.

Region Sønderjylland-Schleswig har en bestyrelse som øverste beslutningsorgan. Desuden er der tre udvalg, et kulturudvalg, arbejdsmarkedsudvalg og et udvalg for grænseregional udvikling. Der kan ved behov oprettes ad-hoc udvalg af midlertidig karakter.

I foråret 2021 iværksatte Region Sønderjylland-Schleswig en overordnet evaluering af samarbejdet, som blev gennemført af konsulenthuset Georg Consulting. Ifølge evalueringen var der ikke anledning til de store ændringer i samarbejdet. Datagrundlaget for denne konklusion var imidlertid ikke stort.

På Region Sønderjylland-Schleswigs bestyrelsesmøde den 10. juni 2022 blev det vedtaget, at sende et nyt aftalegrundlag og et nyt strategipapir til politisk godkendelse hos partnerne. Aftalegrundlaget er på ubestemt tid med et opsigelsesvarsel på et år, og strategipapiret er gældende fra 2023-2026.

Aftalegrundlaget indeholder visse redaktionelle ændringer samt mindre ændringer i forhold til den nuværende organisation og arbejdsform. I forbindelse med drøftelser af aftalegrundlaget er særligt videreførelsen af udvalget for grænseregional udvikling blevet drøftet.

I Region Syddanmarks budgetforlig for 2022 fremgår således følgende: ”Aftalepartierne ønsker at sikre en ny aftale for samarbejdet i Region Sønderjylland-Schleswig, herunder at der i samarbejdet fokuseres på tre kerneopgaver. Grænsependling, arbejdskraftens mobilitet over grænsen samt kulturområdet, og at det sikres, at der ikke sker overlappende eller ukoordinerede aktiviteter. Aftalepartierne ønsker endvidere i 2022 af udbygge dialogen med de kommunale partnere på dansk side om det fremadrettede samarbejde og engagement i Region Sønderjylland-Schleswig”.

I forlængelse heraf har det konkret været drøftet at overføre opgaverne fra det grænseregionale udvalg til samarbejdets bestyrelse. Dette har der imidlertid ikke været opbakning til i bestyrelsen.

Herudover skal det bemærkes, at det af det nuværende aftalegrundlag fremgår, at det på dansk side er de kommunale partnere, som har det indholdsmæssige ejerskab til udvalget for grænseregional udvikling i henhold til et halvårligt rotationsprincip. I udkast til nyt aftalegrundlag bortfalder det kommunale ejerskab og rotationsprincip.

I forhold til strategien bemærkes, at Region Sønderjylland-Schleswig, i tilknytning til kulturudvalget, arbejder på at få en ny opgave i forhold til administration af en fond til støtte af borgernære projekter i programmet Interreg 6A.

Der holdes fast i to-årige handlingsplaner og en årlig ”regionaldag”. Næste evaluering vil finde sted i 2027, og en ny strategi bliver opdateret og iværksat fra 2028.

Med sagen bedes udvalget tilkendegive, om de finder det hensigtsmæssigt, at Region Syddanmark tiltræder aftalen.

Udvalgets tilkendegivelse vil indgå i den videre sag til udvalget for regional udvikling, forretningsudvalget og regionsrådet.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles,

At sagen drøftes.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 24-08-2022

Udvalget finder det hensigtsmæssigt, at Region Syddanmark tiltræder aftalen.

Bilag

Aftaletekst Region Sønderjylland-Schleswig.pdf

Strategi 2023-2026 Region Sønderjylland-Schleswig.pdf

Punkt 5: Drøftelse af Det særlige rådgivende udvalg for dansk tysk samarbejdes rapport til regionsrådet 2022

22/7476

Resumé

Der fremlægges til udvalgets drøftelse et udkast til den rapport, som udvalget skal fremlægge for regionsrådet i 2022.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog den 24. januar 2022 at nedsætte det særlige rådgivende udvalg for dansk tysk samarbejde. I henhold til udvalgets kommissorium er formålet med udvalget at rådgive og afrapportere til regionsrådet om det dansk tyske samarbejde. Det hedder samtidig i kommissoriet, at udvalget afholder 3-4 møder årligt og afrapporterer en gang om året til regionsrådet. Der er ingen faste krav til afrapporteringens form.

Vedlagt dette dagsordenspunkt fremlægges til udvalgets drøftelse et forslag til den første afrapportering til regionsrådet. I denne første rapport er formen helt fri, mens de efterfølgende må forventes at anvende mere eller mindre samme form.

Der foreslås forskellige elementer, som udvalget kan vælge eller fravælge:

- Et synspunkt fra udvalgets formand.
- En kortfattet status for prioriterede samarbejder.
- Udvalgets anbefalinger vedr. nye initiativer.
- En kort gennemgang af udvalgets eget virke.
- Et udviklingsbarometer.

Elementet ”kortfattet status for prioriterede samarbejder” skulle gerne give et overblik over udviklingen i de væsentligste samarbejder, hvor Region Syddanmark selv har et betydeligt medansvar.

Elementet ”udvalgets anbefalinger” er en mulighed for markere ønsker. I første omgang til regionsrådet, men også til samarbejdspartnere og offentligheden i bredere forstand.

I den aktuelle rapport foreslås tre anbefalinger:

1. At der arbejdes med en ny grænselandsanalyse, som kan understøtte den dansk-tyske udviklingsalliance og udvikle et samarbejde mellem Region Syddanmark, Syddansk Universitet og Institut für Weltwirtschaft i Kiel.
2. At der oprettes et permanent mødeforum med Slesvig-Holsten, der fremmer den politiske koordinering af samarbejdet med delstaten.
3. At Region Syddanmark støtter fond for borgernære projekter under Interreg 6A.

Udviklingsbarometeret er taget med, fordi det giver mulighed for at følge udviklingen på nogle udvalgte parametre. Samtidig forventes at gøre den samlede rapport mere læseværdig for interessenter uden for regionsrådet.

Det fremlagte forslag er i sagens natur åben for redigering på alle de punkter udvalget måtte ønske det. Skulle det ønskes, vil en redigeret version blive fremlagt i skriftlig votering inden forelæggelse for udvalget for regional udvikling (til orientering) og regionsrådet.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget drøfter form og indhold i rapport til regionsrådet.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 24-08-2022

Udvalget drøftede form og indhold i Det særlige rådgivende udvalg for dansk tysk samarbejdes rapport til regionsrådet 2022. De faldne bemærkninger indarbejdes i rapporten. Den redigerede rapport vil blive sendt i skriftlig votering i udvalget inden forelæggelse for udvalget for regional udvikling (til orientering) og regionsrådet.

Bilag

Udkast til afrapportering 2022

Punkt 6: Orientering om ny regering i Slesvig-Holsten

22/12963

Resumé

Efter valg til landdagen den 8. maj 2022 er der den 29. juni 2022 tiltrådt en ny regering i Kiel. Ministerpræsident er fortsat Daniel Günther, som det har været tilfældet siden 2017. Den nye regeringskonstellation består af CDU og De Grønne. I regeringsgrundlaget fremhæves en opprioritering af det dansk-tyske samarbejde.

Sagsfremstilling

Ved valg til landdagen den 8. maj 2022 havde CDU, med ministerpræsident Daniel Günther som spidskandidat, stor fremgang i stemmetallet. CDU fik 43,4% af stemmerne og 34 mandater. Også De Grønne og SSW (Sydslesvigsk Vælgerforening) havde fremgang. De Grønne fik 18,3% af stemmerne og 14 mandater. SSW fik historiske 5,7% af stemmerne og 4 mandater.

Der er i Slesvig-Holsten, og generelt i Tyskland, tradition for at danne flertalsregeringer. Et flertal i landdagen kræver 35 mandater. Situationen var således, at CDU kunne danne flertal blot ved at indgå en koalitionsaftale med en enkelt andet parti, uanset hvilket.

Efter indledende sonderinger med alle partier i landdagen indledte CDU og De Grønne i slutningen af maj forhandlinger om at danne en regering. Der er tale om en delvis fortsættelse af regeringskoalitionen i perioden 2017-2022, hvor også FDP deltog. Forhandlinger førte i midten af juni til et regeringsgrundlag, som blev godkendt af de besluttende organer i de to partier. Den nye regering tiltrådte den 29. juni 2022. Regeringen ledes af Daniel Günther, og har 9 andre medlemmer, hvoraf 7 er fra CDU og 3 er fra De Grønne.

Hidtil har dansk-tysk samarbejde hørt under Justits- og Europaministeriet, hvor Claus Christian Claussen var minister fra 2020 til 2022. Nu er dette ministerium delt op, og Europa-delen er lagt sammen med landbrugsministeriet, hvor Werner Schwarz er ny landbrugs- og Europaminister. Samarbejde med Danmark og generelt Skandinavien og Østersøregionen sorterer fortsat under Europaministeriet. Imidlertid har koalitionspartnerne ønsket at ”tilføre samarbejdet med Danmark nye politiske impulser”. Dette sker bl.a. ved at udpege en særlig koordinator for tysk-dansk samarbejde. Valget er faldet på Johannes Callsen, som hidtil har været ansvarlig for delstatsregeringens forhold til sproglige og kulturelle mindretal, herunder det danske. Callsen var i denne funktion en del af statskancelliet, med reference til ministerpræsidenten, samtidig med at han var CDU-medlem af landdagen. Han fortsætter som ”beobachter” for mindretallene, men skal altså også nu fungere som koordinator for tysk-dansk samarbejde. Han vil fortsat være en del af statskancelliet, men udtræder af landdagen. Det må formodes at Johannes Callsen bliver en central aktør i udvikling af delstatens samarbejde med Region Syddanmark.

Den største nyhed ved offentliggørelsen af ministerholdet var, at den danske statsborger Claus Ruhe Madsen blev udnævnt til erhvervs-, trafik- og teknologiminister. Han var indtil sin udnævnelse i Kiel overborgmester i Rostock. Dette ministeriums ressort indeholder flere områder, hvor et styrket samarbejde med Danmark er muligt. Claus Ruhe Madsens væsentligste opgave er at modernisere og digitalisere Slesvig-Holsten, og han har udtalt, at han ser store muligheder i at samarbejde med Danmark.

I regeringsgrundlaget lægges der særligt vægt på, at regeringen ønsker at gøre Slesvig-Holsten til Tysklands første klimaneutrale ”industriland”. Parterne vil sætte tempo på klimabeskyttelse og energiomstilling, så delstaten kan udvikle en ”kraftig og bæredygtig” økonomi. Af andre emner, der fremgår af regeringsgrundlaget, der samlet er på 249 sider, kan det nævnes at man ønsker at fremskynde planlægningsprocesser og modvirke mangel på faglært arbejdskraft. Et betydeligt højere tempo i digitalisering af Slesvig-Holsten har en høj prioritet.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 24-08-2022

Til orientering.

Bilag

22-06-30 Sydslesvig aktuelt.pdf

Punkt nedslag i regeringsgrundlag for Günther II.docx

Punkt 7: Orientering om udarbejdelse af årsplan 2022/2023 for samarbejde med delstaten Slesvig-Holsten

22/12963

Resumé

Udarbejdelse af årsplan for samarbejde med delstaten Slesvig-Holsten blev senest drøftet ved møde i udvalget den 20. maj 2022. Der orienteres om status for processen.

Sagsfremstilling

Det særlige rådgivende udvalg om dansk-tysk samarbejde drøftede den 20. maj 2022 et udkast til årsplan 2022/2023 for samarbejde mellem Region Syddanmark og delstaten Slesvig-Holsten. Formen er tydeligere end tidligere rettet mod ønskede, gensidige aktiviteter. Indholdet i Region Syddanmarks forslag er aktiviteter, der kan understøtte implementeringen af den regionale udviklingsstrategi. Et væsentligt emne er den videre udvikling af den dansk-tyske udviklingsalliance, som parterne lancerede i forbindelse med underskrivelse af ny fælleserklæring den 24. august 2021.

I Slesvig-Holsten har der været afholdt valg til landdagen den 8. maj 2022, og efterfølgende er der blevet afholdt koalitionsforhandlinger. Der har i denne periode ikke været fremdrift i arbejdet med årsplanen. Koalitionsforhandlingerne blev afsluttet med udnævnelse af en ny regering den 29. juni 2022. I regeringsgrundlaget fremgår det, at delstaten vil opprioritere forholdet til Danmark. På dette grundlag forventes det, at arbejdet med årsplanen vil kunne færdiggøres i efteråret 2022.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke direkte har betydning for klimaet. Det bemærkes dog, at fremme af projekter under årsplanen vil kunne indeholde positive bidrag til Region Syddanmarks klimahandlingsplan.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 24-08-2022

Til orientering.

Punkt 8: Godkendelse af mødeplan for 2023

22/7476

Resumé

Mødeplan for 2023 skal godkendes.

Sagsfremstilling

Der foreslås følgende mødeplan for 2023:

- fredag den 10. februar 2023, kl. 9.00-11.00
- fredag den 26. maj 2023, kl. 9.00-11.00
- fredag den 25. august 2023, kl. 9.00-11.00
- fredag den 17. november 2023, kl. 9.00-11.00

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles

At mødeplan for 2023 godkendes.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 24-08-2022

Der forelægges et ny forslag til mødeplan 2023.

Punkt 9: Eventuelt

22/7476

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 24-08-2022

Intet.

Punkt 10: Næste møde

22/7476

Sagsfremstilling

Næste møde er mandag den 21. november 2022 kl. 15.00 – 17.00.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 24-08-2022

Næste møde er mandag den 21. november 2022 kl. 15.00 – 17.00.

Punkt 11: Underskriftsside

22/7476